
Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

Palestra 6/10(58), 104-110

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Uchwały Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej

1. WYDALENIE SIĘ ADWOKATA ZE SWOJEJ SIEDZIBY POZA GRANICE KRAJU W WARUNKACH WSKAZUJĄCYCH NA WYSTĄPIENIE Z ADWOKATURY PRL MOŻE BYĆ OCENIANE JAKO ZGŁOSZENIE WYSTĄPIENIA Z ADWOKATURY STOSOWNIE DO ART. 73 UST. 1 PKT 2 USTAWY O USTROJU ADWOKATURY

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 7 września 1962 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy skreśleń z listy adwokatów tych osób, których wyjazd za granicę wskazuje na wystąpienie z adwokatury,

p o s t a n o w i ł :

na zasadzie art. 32 ust. 1 pkt 3 u. o u. a. wyjaśnić, że wydalenie się adwokata ze swojej siedziby poza granice kraju w warunkach wskazujących na wystąpienie z adwokatury w PRL może być oceniane jako zgłoszenie wystąpienia z adwokatury stosownie do art. 73 ust. 1 pkt 2 u. o u. a.

U z a s a d n i e n i e

Rada Adwokacka w N piśmie z dnia 9 lipca 1962 r. zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej o wyjaśnienie, czy dopuszczalne jest (i ewentualnie na jakiej podstawie prawnej) skreślenie z listy adwokatów adwokata, który wyjechał na pobyt stały za granicę Państwa Polskiego (do Brazylii), mimo upływu roku nie powraca do Polski, od dnia wyjazdu nie opłaca składek na rzecz Rady, nie poinformował jej o miejscu swego zamieszkania, przed wyjazdem sam ustanowił substytutę i wskazał go Radzie Adwokackiej, wreszcie wbrew oświadczeniu nie powrócił do Polski we wskazanym przez siebie terminie.

Zasadę wyrażoną wyżej w sentencji Wydział Wykonawczy ustalił już poprzednio w swojej uchwale z dnia 15 czerwca 1962 r., a to w związku ze sprawą dotyczącą Izby Adwokackiej w E.

W konkretnym wypadku należy więc zbadać szczegółowo (np. w drodze zażądania wyjaśnień od danego adwokata, jeżeli jego adres zagraniczny jest znany, od członków jego rodziny pozostałych w kraju oraz od miejscowych kolegów-adwokatów znających stosunki osobiste adwokata przebywającego za granicą) warunki i cele wyjazdu adwokata za granicę oraz jego osiedlenia się i zatrudnienia za granicą, by następnie na podstawie tak poczynionych ustaleń podjąć uchwałę o ewentualnym skreśleniu adwokata z listy w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na wystąpienie z adwokatury w Polsce.

2. FORMA UDZIELENIA OSTRZEŻENIA DZIEKAŃSKIEGO (ART. 59 USTAWY O USTROJU ADWOKATURY)

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 7 września 1962 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy formy ostrzeżenia dziekańskiego przewidzianego w art. 59 u. o u. a.,

p o s t a n o w i ł:

na zasadzie art. 32 ust. 1 pkt 3 u.o.u. a. wyjaśnić, że: /

- 1) ostrzeżenie dziekańskie (art. 59 u. o u. a.) powinno być udzielane na piśmie ewentualnie w formie ustnej, ale z uoźynieniem odpowiedniej adnotacji w aktach osobowych adwokata; ostrzeżenia nie wpisuje się do wykazu karalności dyscyplinarnej;
- 2) jeżeli ostrzeżenie dziekańskie zostało udzielone w związku ze skargą osoby pokrzywdzonej, to o fakcie udzielenia ostrzeżenia należy ją zawiadomić.

U z a s a d n i e n i e

Przepisy ustawy o ustroju adwokatury nie precyzują formy, w jakiej ma być udzielone ostrzeżenie dziekańskie przewidziane w art. 59 tejże ustawy. Również regulamin rad adwokackich z 13.X.1951 r. („Palestra” nr 5/59, str. 72 i in.) nie ustala, czy ostrzeżenie ma być udzielone ustnie czy też w formie pisemnej, ograniczając się do stwierdzenia, że kary porządkowej ostrzeżenia nie wpisuje się do wykazu karalności dyscyplinarnej (§ 43 tegoż regulaminu).

Zdarza się dość często, że rzecznicy dyscyplinarni, wydając postanowienie o umorzeniu dochodzenia, przekazują jednocześnie akta sprawy dziekanowi rady adwokackiej celem ewentualnego udzielenia ostrzeżenia, będącego wyrazem dyskrecjonalnej władzy dziekana (§ 27 regulaminu pracy rzeczników dyscyplinarnych — „Palestra” nr 1/61, str. 91). Również wojewódzkie komisje dyscyplinarne, zatwierdzając postanowienie rzecznika o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, kierują nierzad akta sprawy do dziekana z wnioskiem o rozważenie, czy nie należy zastosować ostrzeżenia z art. 59 u.o.u.a.

O treści tego rodzaju postanowień są zawiadamiani pokrzywdzeni. Powstaje przy tym wątpliwość, czy w razie skorzystania przez dziekana z jego uprawnień przewidzianych w art. 59 u.o.u.a. należy zawiadomić pokrzywdzonego, że dziekan udzielił ostrzeżenia. Według dotychczasowej praktyki w niektórych izbach adwokackich tego rodzaju zawiadomienia nie miały miejsca, wskutek czego osoba żalująca się na adwokata i zawiadomiona, że przekazano akta sprawy dziekanowi, nie wiedziała, czy dziekan zdecydował się na udzielenie ostrzeżenia.

Udzielenie ostrzeżenia członkowi izby świadczy o tym, że — zdaniem dziekana rady adwokackiej — miało miejsce drobniejsze uchybienie przez adwokata jego obowiązkowi zawodowemu. Jeśli udzielenie ostrzeżenia nastąpiło na skutek skargi osoby, która czuje się pokrzywdzona postępowaniem adwokata, to samo udzielenie ostrzeżenia świadczy o słuszności skargi. Osoba żalująca się na adwokata ma interes w tym, żeby dowiedzieć się, czy ostrzeżenie było udzielone. Zarazem zawiadomienie o ostrzeżeniu stanowić może pewnego rodzaju zadośćuczynienie dla osoby, która czuje się pokrzywdzona, brak zaś uzasadnienia na to, aby zatajać

przed osobą żalącą się na adwokata, że dziekan, uznając choćby w części słuszność skargi, udzielił adwokatowi ostrzeżenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Wydział Wykonawczy postanowił jak wyżej.

3. ADWOKACI NIE WYKONUJĄCY ZAWODU NIE POWINNI BYĆ WYZNACZANI OBROŃCAMI Z URZĘDU W SPRAWACH KARNYCH ANI PEŁNOMOCNIKAMI Z URZĘDU W SPRAWACH CYWILNYCH, JAK RÓWNIEŻ NIE MOGĄ WYSTĘPOWAĆ W CHARAKTERZE SUBSTYTUTÓW INNYCH ADWOKATÓW.

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 7 września 1962 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. X od uchwały Rady Adwokackiej w Warszawie z dnia 4 kwietnia 1962 r. wyznaczającej go pełnomocnikiem z urzędu,

postanowił:

zaskarżoną uchwałę Rady Adwokackiej w Warszawie uchylić i wyjaśnić, że adwokaci nie wykonujący zawodu, w szczególności w związku z ograniczeniami zawartymi w uchwale Nr 533 Rady Ministrów z dn. 13.XII.1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (Monitor Polski Nr 96, poz. 406) — nie powinni być wyznaczani obrońcami z urzędu w sprawach karnych ani pełnomocnikami w sprawach cywilnych, jak również nie mogą występować w charakterze substytutów innych adwokatów w sprawach karnych, cywilnych i administracyjnych.

Uzasadnienie

Adw. X wystąpił w lutym 1962 r. z Zespołu Adwokackiego Nr Y w Warszawie i zamiechał wykonywania zawodu adwokackiego, a to w związku z treścią uchwały Rady Ministrów Nr 533, gdyż jest zatrudniony w charakterze radcy prawnego na półtora etatu.

W marcu br. skarżący wyznaczony został przez Radę Adwokacką w Warszawie pełnomocnikiem z urzędu w sprawie rozpoznawanej przez Izbę Cywilną Sądu Najwyższego. Nadesłaną mu w tym przedmiocie decyzję zwrócił on Radzie Adwokackiej wyjaśniając, że wobec niewykonywania zawodu nie może być wyznaczony pełnomocnikiem z urzędu.

W zaskarżonej uchwale Rada Adwokacka postanowiła zająć stanowisko, że nie ma przeszkód do wyznaczenia obrońcą z urzędu adwokata nie należącego do zespołu adwokackiego i nie prowadzącego kancelarii indywidualnej.

Od uchwały tej odwołał się adw. X twierdząc, że aczkolwiek uchwała pod względem formalnym jest zgodna z przepisami prawa, to jednak w sytuacji swego zatrudnienia jako radcy, całkowicie zaabsorbowanego tym zajęciem, nie ma on możliwości pomieszczenia w czasie dodatkowych zajęć. Nie może być także zmuszany do angażowania swoim kosztem substytutu do sprawy z urzędu, gdyż łączyłoby się to z koniecznością ponoszenia wydatków z racji figurowania na liście adwokatów, do czego na podstawie u.o.u.a. nie może być zobowiązany.

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej zważył, co następuje:

Problem zastępstwa stron przez adwokatów, którzy w związku z ogranicze-

niami zawartymi w uchwale Nr 533 Rady Ministrów nie wykonują zawodu, jest szerszy aniżeli tylko funkcja pełnomocnika z urzędu w sprawie cywilnej. Obejmuje on również obronę z urzędu w sprawach karnych, a także występowanie w sądach i przed urzędami na zasadzie substytucji adwokatów wykonujących zawód. Dlatego też Wydział Wykonawczy wyszedł poza ramy konkretnego wypadku, aby w rozstrzygnięciu dać wytyczne także wobec innych nasuwających się kwestii.

Rozważając je, Wydział Wykonawczy pomija przesłanki, na których mogłaby się oprzeć odpowiedź na pytanie, czy uchwała Rady Warszawskiej jest, jak to twierdzi skarżący, pod względem formalnym zgodna z przepisami prawa. Pominięcie tej strony zagadnienia jest o tyle słuszne, że z punktu widzenia praktycznego należy stać na stanowisku ważności uchwały Nr 533 w zakresie ograniczeń prawa adwokata, nawet w zestawieniu z treścią art. 60 ust. 3 u.o.u.a., która przecież nie ogranicza adwokata wykonującego zawód w razie pełnienia także czynności radcy prawnego. Wiadomo, że u podstaw uchwały Nr 533 leżała intencja jak najlepszego zorganizowania obsługi prawnej jednostek gospodarki uspołecznionej. Gwarancją tego ma być ześrodkowanie całej uwagi radcy prawnego na interesach jednostki, w której jest zatrudniony, da się zaś to osiągnąć jedynie przez zakaz zajmowania się interesami prawnymi poszczególnych obywateli lub nawet innych jednostek gospodarki uspołecznionej, jeżeli wykraczałoby to poza normy czasu przewidziane uchwałą.

Z tego punktu widzenia uznać trzeba, że wykonywanie przez adwokata, ograniczonego uchwałą jedynie do pełnienia funkcji radcy prawnego, czynności obrońcy bądź pełnomocnika z urzędu godzi w intencję tejże uchwały, mającej na celu odsuniecie adwokata-radcy prawnego od prowadzenia jakichkolwiek spraw osób prywatnych.

Podobna sytuacja zachodzi wtedy, gdy adwokat-radca prawny, który zadeklarował zaniechanie wykonywania zawodu, podejmuje się stawiania z substytucji adwokatów nie ulegających ograniczeniom w wykonywaniu zawodu.

W obu powyższych sytuacjach miałyby miejsce faktyczne wykonywanie praktyki, co nie dałoby się pogodzić z intencją i celem uchwały Nr 533. Nadto możliwość wykonywania powyższych czynności odpłatnie, zachodząca zarówno przy obronach z urzędu, jak i przy prowadzeniu spraw z substytucji, prowadzi by mogła do powstania zjawisk, których władze samorządu nie mogłyby tolerować.

Z przytoczonych względów Wydział Wykonawczy — poza rozstrzygnięciem odwołania — postanowił jak wyżej.

4. INTERPRETACJA UCHWAŁY WYDZIAŁU WYKONAWCZEGO NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ z 29.XII.1961 R. W SPRAWIE SIEDZIB ADWOKATÓW NIE WYKONUJĄCYCH ZAWODU.

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 7 września 1962 r.).

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy stosowania uchwały Wydziału Wykonawczego z dn. 29.XII.1961 r., dotyczącej sie-

dziby adwokatów nie wykonujących zawodu, do adwokatów, co do wpisu których na listę adwokatów danej izby zgłosił sprzeciw, Minister Sprawiedliwości w trybie art. 47 u.o.u.a.,

postanowił:

wyjaśnić, że pkt 2 i 3 uchwały Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 29 grudnia 1961 r., poz. 3 („Palestra” nr 1—2/62, str. 179) nie mogą uprawniać do wpisu adwokata na listę adwokacką izby, w której adwokat ten faktycznie mieszka i pracuje, jeżeli przeciwko wpisowi w tejże izbie zgłosił w swoim czasie sprzeciw Minister Sprawiedliwości w trybie art. 47 u.o.u.a., a przyczyny, które ten sprzeciw spowodowały, nadal trwają.

Uzasadnienie

Uchwałą z dnia 29.XII.1961 r. Wydział Wykonawczy NRA zobowiązał adwokatów nie wykonujących praktyki adwokackiej a zamieszkałych i pracujących poza granicami izby adwokackiej, w której są wpisani na listę adwokatów, aby bądź złożyli wniosek o przeniesienie siedziby do izby adwokackiej, na której terenie zamieszkują, bądź też zamieszkali na terenie izby adwokackiej właściwej dla ich siedziby. Jednocześnie Wydział Wykonawczy NRA zlecił radom adwokackim, aby pozytywnie załatwiali wnioski o wpis na listę adwokatów zgłoszone przez osoby, o których mowa wyżej.

W uzasadnieniu tej uchwały podkreślono, że dotyczy ona adwokatów, którzy bądź ograniczają się do wykonywania funkcji radcy prawnego, bądź pracują w urządach państwowych (art. 3 ustawy z dn. 19.XI.1956 r. o zmianie u.o.u.a.), bądź wreszcie nie wykonują zawodu z innych przyczyn (np. podeszły wiek lubi trwały upadek sił fizycznych).

W trakcie wykonywania tej uchwały Wydziału Wykonawczego NRA powstała wątpliwość, czy stosuje się ona do adwokatów, co do wpisu których na listę danej izby adwokackiej zgłosił sprzeciw Minister Sprawiedliwości w trybie art. 47 u.o.u.a.

W szczególności Rada Adwokacka w Krakowie zapytuje, jak należy postąpić wobec wniosku adw. X, która ma siedzibę w A woj. b., a obecnie złożyła wniosek o wpis na listę adwokatów Izby c. Adw. X uzyskała wprawdzie wpis na listę adwokatów Izby c., lecz Minister Sprawiedliwości decyzją z dnia 7.III.1961 r. sprzeciwił się temu wpisowi ze względu na to, że mąż adw. X jest sędzią Sądu Wojewódzkiego w C.

W związku z pytaniami Rady Adwokackiej w C Wydział Wykonawczy NRA wyjaśnia, co następuje:

Organ samorządu adwokackiego nie są uprawnione do podejmowania uchwał, które pozostawiałyby w sprzeczności z decyzjami Ministra Sprawiedliwości jako władzy nadzorczą nad adwokaturą. Uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 29.XII.1961 r. miała na celu likwidację fikcyjnych siedzib adwokackich i uzgodnienie wpisów na listę adwokatów z faktycznym miejscem pracy i zamieszkania adwokata. Nie było i nie mogło być celem omawianej uchwały naruszenie sprzeciwów założonych przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie art. 47 u.o.u.a.

Nawiasowo należy zaznaczyć, że co do adw. X zachodzi wątpliwość, czy można ją zaliczyć do kategorii adwokatów, o których mówi pkt 2 powyższej uchwały Wydziału Wykonawczego. Miłośnicie adw. X złożyła ślubowanie 26.V.1961 r., w dniu 14.X.1961 r. zawiadomiła Radę Adwokacką w D, że wykonuje praktykę in-

dywiduałną w A, i dopiero pismem z dnia 14.XI.1961 r. poinformowała Radę, że z powodu choroby nie będzie wykonywała zawodu do końca 1961 r. Z powyższego wynika, że adw. X tylko z powodu choroby nie wykonywała czasowo praktyki przez kilka miesięcy, natomiast nie zostało ustalone, aby miała ona stałe zatrudnienie na terenie m. C.

Z tych przyczyn Wydział Wykonawczy postanowił jak wyżej.

5. APLIKAŃCI ADWOKACCY WPISANI NA LISTĘ PRZED DNIEM 1 LIPCA 1961 R. OBOWIĄZANI SĄ ODBYĆ 3-LETNIĄ APLIKACJĘ ADWOKACKĄ, CHOCIAZBY MIELI UKOŃCZONĄ APLIKACJĘ SĄDOWĄ (ART. 105 UST. 2 U.O.U.A.)

(uchwała Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 7 września 1962 r.)

Wydział Wykonawczy Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania apl. adw. Y od uchwały Rady Adwokackiej w A z dnia 22 czerwca 1962 r. odmawiającej dopuszczenia do egzaminu adwokackiego w jesiennej sesji egzaminacyjnej 1962 r.,

postanowił:

odwołanie apl. adw. Y pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Ob. Y wpisana została na listę aplikantów adwokackich uchwałą Rady Adwokackiej we Wrocławiu z 28.VI.1960 r. i rozpoczęła odbywanie aplikacji w dn. 27.VII.1960 r.

Obecnie wystąpiła ona z wnioskiem o dopuszczenie jej do egzaminu po ukończeniu dwuletniej aplikacji, tj. już w jesiennej sesji egzaminacyjnej 1962 r., a to, na tej podstawie, że przed rozpoczęciem aplikacji adwokackiej odbyła aplikację sądową zakończoną egzaminem sędziowskim.

Rada Adwokacka we Wrocławiu, opierając się na przepisie art. 105 ust. 2 u.o.u.a., wniosek powyższy załatwiła odmownie.

Rozpatrując odwołanie apl. adw. Y od powyższej uchwały Rady Adwokackiej we Wrocławiu, Wydział Wykonawczy zważył, co następuje:

Wniosek skarżącej o dopuszczenie jej do egzaminu adwokackiego oparty został na przepisie art. 40 ust. 1 pkt 5 u.o.u.a., ustanawiającym dwuletni termin aplikacji adwokackiej. Przepis ten, który wszedł w życie stosownie do art. 105 ust. 1 u.o.u.a. i § 25 rozp. Min. Sprawiedliwości z dn. 7.XI.1960 r. (Dz. U. Nr 51, poz. 301) z dniem 1 lipca 1961 r., dotyczy tylko tych aplikantów adwokackich, którzy wpisani zostali na listę aplikantów po tej dacie. Jeśli chodzi o aplikantów adwokackich, którzy — jak skarżąca — zostali wpisani na listę aplikantów przed 1.VII.1961 r., to stosownie do art. 105 ust. 2 u.o.u.a. odbywają oni aplikację adwokacką na zasadach obowiązujących do dnia wejścia w życie obecnej ustawy o ustroju adwokatury, a zatem obowiązuje ich trzyletnia aplikacja adwokacka. W świetle obowiązujących przepisów brak podstaw do skrócenia okresu tej trzy-

lepiej aplikacji do 2 lat z tej racji, że skarżąca ma za sobą aplikację sądową zakończoną egzaminem sędziowskim, przepis bowiem cyt. art. 105 ust. 2 u.o.u.a., jeśli chodzi o aplikantów adwokackich, którzy rozpoczęli aplikację przed 1.VII. 1961 r., nie czyni żadnej różnicy pomiędzy tymi, którzy mają i którzy nie mają ukończonej aplikacji sądowej.

W tym stanie rzeczy należało uznać zaskarżoną uchwałę za zgodną z obowiązującymi przepisami i tym samym pozostawić odwołanie bez uwzględnienia.